

ZGODA NA LECZENIE INFORMACJA DLA CHOROJ(GO)

Nazwisko i imię:

Został u Pani/a rozpoznany

Na podstawie postawionego rozpoznania i przeprowadzonych badań dodatkowych zdecydowano, że konieczne jest u Pani(a) zastosowanie systemowego leczenia.

W związku z tym prosimy o zapoznanie się z poniższymi informacjami i wyrażenie pisemnej zgody na takie leczenie.

Leczenie systemowe jest to leczenie choroby nowotworowej środkami farmakologicznymi. Jego celem jest zniszczenie nowotworu za pomocą chemioterapii, hormonoterapii, immunoterapii lub leczenia molekularnie ukierunkowanego. Leki stosowane w tych metodach, niezależnie od drogi podania przechodzą do krwi i są doprowadzane do wszystkich części organizmu chorego działając niszcząco na komórki nowotworowe lub pobudzając komórki układu odpornościowego do niszczenia nowotworu. Dlatego mówimy o leczeniu systemowym. Niestety nie są środkami, które niszczą wyłącznie komórki nowotworowe. W mniejszym stopniu, ale w każdym przypadku, leki te działają również na tkanki i narządy zdrowe wywołując tzw. objawy uboczne, o których mowa w dalszej części tekstu.

Chemioterapia oznacza stosowanie cytostatyków tj. leków niszczących komórki nowotworowe. Cytostatyki najczęściej uszkadzają szpik kostny, błony śluzowe zwłaszcza przewodu pokarmowego, skórę i jej przydatki (włosy, paznokcie).

Immunoterapia to metoda polegająca na mobilizowaniu układu odpornościowego pacjenta do walki z nowotworem. W trakcie jej stosowania może dojść do nadmiernej aktywacji tego układu objawiającej się szeregiem powikłań ze strony płuc, skóry, przewodu pokarmowego i narządów wydzielania wewnętrznego tj. przysadki, tarczycy, nadnerczy.

Leczenie molekularne jest nakierowane na określone zaburzenia genetyczne i molekularne w guzie nowotworowym. Te nowoczesne leki również mogą wywoływać działania niepożądane najczęściej w postaci wysypki, zmian skórnych, biegunki, zaburzeń krzepnięcia, uszkodzenia układu sercowo-naczyniowego, osłabienie czy zaburzeń hormonalnych.

Leki przeciwnowotworowe mogą być podawane dożylnie w formie kroplówki lub zastrzyku, domięśniowo, podskórnym lub doustnie. Częstość i rodzaj podawanych środków zależy od stosowanego programu leczenia. Program leczenia zależy od rozpoznanej choroby. Zazwyczaj po podaniu jednego lub kilku leków (cykl leczenia) następuje przerwa w leczeniu. Przerwy między kolejnymi cyklami leczenia są konieczne dla odbudowy uszkodzonych lekami prawidłowych tkanek i ustąpienia wszystkich objawów związanych z poprzednim cyklem. Leki doustne przyjmuje się czasami w sposób ciągły.

W części przypadków przed rozpoczęciem leczenia nie można odpowiedzieć na pytanie jak długo będzie ono prowadzone, bowiem zależy to od reakcji nowotworu na podawane leki. Może się również zdarzyć, iż stosowany program leczenia jest mało skuteczny. Zachodzi wówczas konieczność zastosowania innego schematu leczenia, co może istotnie wydłużyć czas leczenia.

Leczenie systemowe zasadniczo nie jest bolesne i w większości przypadków w trakcie podawania leków dożylnie lub domięśniowo ból nie powinien być większy niż podczas pobierania krwi do badania.

Dożylne podawanie cytostatyków związane jest jednak z ryzykiem wystąpienia działań niepożądanych, do których należą miejscowe odczyny mogące powstać w wyniku ich wynacznienia. Nasilenie tych powikłań zależy od rodzaju, stężenia i objętości wynacznionego leku i może mieć różny obraz - od niewielkiego zaczerwienienia i obrzęku do rozległej martwicy tkanek i owrzodzeń. Owrzodzenia będące skutkiem wynacznienia cytostatyku wymagają intensywnego postępowania chirurgicznego, w bardzo rzadkich przypadkach łączącego się z koniecznością wykonania przeszczepu tkanek, a nawet amputacji części kończyny. W związku z powyższym chory powinien zwracać uwagę nawet na niewielkie subiektywne odczucia w miejscu wlewu, takie jak: świąd, pieczenie, zaczerwienienie lub zgrubienie. Wyżej wymienione objawy należy niezwłocznie zgłosić personelowi.

Jak stwierdzono powyżej, leki przeciwnowotworowe działając niszcząco na komórki nieprawidłowe uszkadzają również niektóre tkanki prawidłowe, co powoduje wystąpienie tzw. objawów ubocznych. Ich nasilenie zależy od rodzaju stosowanych leków, ale również od indywidualnej, różnej w każdym przypadku reakcji chorego na te leki.

W trakcie leczenia systemowego często pojawia się uczucie zmęczenia i osłabienia. W takich sytuacjach należy więcej odpoczywać i prosić o pomoc w pracach domowych. Nie należy jednak zapominać, że na organizm korzystny wpływ wywiera zarówno odpoczynek jak i aktywność fizyczna.

Po podaniu chemioterapii najczęściej występującymi i najwcześniej obserwowanymi objawami są nudności i wymioty. Dzięki poznaniu mechanizmów ich powstania obecnie dysponujemy lekami przeciwwymiotnymi o wysokiej skuteczności. Przez kilka dni po chemioterapii następuje też zwykle utrata apetytu, która ustępuje samoistnie. W celu zmniejszenia ryzyka wystąpienia nudności i wymiotów po chemioterapii najlepiej unikać ciężkostrawnych posiłków o dużej objętości.

W błony śluzowe całego przewodu pokarmowego mogą być podrażnione i uszkodzone. W jamie ustnej objawy te mogą rozpocząć się od uczucia pieczenia, zwłaszcza w trakcie spożywania kwaśnych potraw, z czasem mogą pojawić się owrzodzenia i naloty. Chory może odczuwać zmiany smaku i zapachu. Niekiedy leczeniu mogą towarzyszyć biegunki lub zaparcia. W przypadku biegunki należy ograniczyć potrawy mleczne, tłuszcze, surowe owoce, warzywa i przyprawy. Wskazane jest wypijanie zwiększonej ilości płynów, aby wyrównać straty wody. W razie zaparcia można stosować łagodne środki przeczyszczające np. *lactulosum*, olej parafinowy.

Niektóre leki mogą powodować wypadanie włosów, często już w 2 tygodniu po podaniu niektórych cytostatyków. Wypadanie włosów ma charakter czasowy, a jego nasilenie jest różne. Po ukończeniu leczenia włosy odrastają. Niemniej jednak, jeśli dojdzie do ich wypadania istnieje możliwość zaopatrzenia się w refundowaną perukę. W niektórych chorych możliwe jest zastosowanie systemy chłodzenia skóry głowy, co znacznie zmniejsza ryzyko wypadania włosów.

Szpiczek kostny stale rozmnaża się, tworząc komórki krwi. Jest on podatny na działanie leków przeciwnowotworowych i w trakcie leczenia zwłaszcza chemioterapii może zostać uszkodzony. Skutkuje to zmniejszeniem liczby krwinek czerwonych, białych i płytek krwi, co wykrywa się badając próbkę krwi. Obniżenie liczby krwinek białych, odpowiedzialnych za odporność organizmu człowieka może zwiększyć podatność na różnego rodzaju infekcje, niekiedy trudne do opanowania nawet antybiotykami. W przypadku gorączki powyżej 38 stopni należy udać się do lekarza rodzinnego lub izby przyjęć najbliższego szpitala.

Zmniejszenie liczby płytek krwi, odpowiedzialnych za prawidłowe krzepnięcie, może powodować łatwe krwawienie z nosa, dziąseł, dróg rodnych, łatwe wynaczynienie się krwi poza naczynia krwionośne i powstawanie licznych siniaków nawet po niewielkim urazie.

Zmniejszenie liczby krwinek czerwonych prowadzi do anemii i może objawiać się osłabieniem, dusznością wysiłkową i łatwą męczliwością. Dlatego też przed prawie każdym cyklem leczenia systemowego, a w uzasadnionych przypadkach również pomiędzy cyklami, będzie wykonane u Pani(a) badanie krwi.

Niektóre leki przeciwnowotworowe mogą uszkadzać nerki zwłaszcza w sytuacji odwodnienia, dlatego konieczne jest codzienne przyjmowanie minimum 2 litrów płynów różnych płynów obojętnych (np. wody, kawy, herbaty, mleka, soków).

Część leków stosowanych w leczeniu systemowym może powodować uszkodzenie serca, wahania ciśnienia tętniczego lub zaostrzyć już istniejące choroby układu sercowo-naczyniowego. U pacjentów z cukrzycą, niewydolnością serca, chorobą niedokrwienną serca, niewydolnością nerek lub wątroby ryzyko objawów ubocznych związanych z chemioterapią wzrasta. Jeśli w trakcie leczenia systemowego stan chorego się pogorszy może być konieczne przerwanie leczenia.

Niektóre cytostatyki mogą zaburzać pracę układu nerwowego, co objawia się przeczulicą, mrowieniem lub drętwieniem, najczęściej w zakresie dłoni i stóp.

Chemioterapia nie wpływa w istotny sposób na obniżenie popędu płciowego, a wystąpienie tego zjawiska jest raczej wynikiem stanu psychicznego towarzyszącego leczeniu lub wynikiem ogólnego stanu chorego. Chemioterapia ma jednak wpływ na układ rozrodczy. U kobiet może wywołać zaburzenia miesiączkowania, polegające na ich nieregularnym występowaniu, zmniejszeniu ich obfitości lub powodować całkowite ich zatrzymanie. U mężczyzn dochodzi do obniżenia liczby plemników w nasieniu, a niekiedy do całkowitego ich zaniku. **Z uwagi na ryzyko zaburzeń płodności, wad rozwojowych i zaburzeń przebiegu ciąży pacjenci i pacjentki w trakcie leczenia systemowego powinni bezwzględnie stosować skuteczne metody antykoncepcji. Pacjentka, która jest lub podejrzewa, że może być w ciąży powinna o tym niezwłocznie powiadomić swojego lekarza prowadzącego.**

Po chemioterapii mogą się również pojawić trudności w koncentracji i pogorszenie pamięci.

Większość opisanych powyżej objawów niepożądanych ma charakter przejściowy i mija w ciągu kilku dni do kilku miesięcy po zastosowanym leczeniu. Niektóre powikłania mogą się jednak utrzymywać lub ujawniać po dłuższym czasie. Również ich nasilenie może być różne w zależności od rodzaju schematu leczenia i indywidualnego stanu pacjenta. Ważne jest informowanie lekarza o każdej dolegliwości, która pojawi się w trakcie terapii.

O Ś W I A D C Z A M, ŻE:

Zapoznałam(em) się z i rozumiałam(em) powyższą informację dla chorej(go).

Lekarz prowadzący, dr..... udzielił mi informacji o moim stanie zdrowia, rozpoznaniu, możliwościach i proponowanych metodach diagnostycznych i leczniczych, o dających się przewidzieć następstwach ich zastosowania, spodziewanym wyniku leczenia i rokowaniu oraz przedstawił cel, ryzyko i możliwe powikłania proponowanego leczenia. Miałam (em) sposobność zadawania pytań i uzyskałam (em) zadawalające odpowiedzi a uzyskane informacje są dla mnie zrozumiałe.

Oświadczam, że wyrażam zgodę na proponowane mi leczenie

.....

Data, podpis pacjenta

.....

Podpis przedstawiciela ustawowego

Zapoznałam (em) się z ulotkami leków

.....

Data, podpis pacjenta

.....

Podpis przedstawiciela ustawowego

Oświadczenie lekarza

Oświadczam, że przedstawiłam(em) pacjentowi planowany sposób leczenia zgodnie z prawdą i posiadaną wiedzą medyczną, udzieliłam informacji umożliwiających świadome wyrażenie zgody na udzielenie świadczeń zdrowotnych oraz poinformowałam o możliwych zagrożeniach i powikłaniach, które mogą wystąpić w przebiegu lub wyniku proponowanej procedury medycznej.

.....

Data, podpis i pieczętka lekarza